

Arbetsmarknadsinsatser

Stadsrevisionen

Innehållsförteckning

1	Slutsats	3
1.1	Rekommendationer	4
2	Granskningens utgångspunkter	5
2.1	Inledning	5
2.2	Syfte och revisionsfrågor	6
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Metod	7
3	Bakgrund	8
3.1	Arbetsmarknadsinsatser	8
3.2	Finansiering av arbetsmarknadsinsatser	10
4	Resultat av granskningen	11
4.1	Styrning	11
4.2	Mål	19
4.3	Samverkan	22
4.4	Uppföljning	24
5	Bilagor	27

Foto: Fotograf Apelöga bild 1 och Werner Nystrand bild 2

Diarienummer: SR-2025-48

Beslutad av revisorskollegiet: 2025-08-27

1 Slutsats

Arbetsmarknads- och socialnämnden har genom sitt reglemente bland annat ansvar för utförande och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsinsatser.

Den sammanvägda bedömningen är att nämnden säkerställer att arbetsmarknadsinsatserna i väsentliga delar är ändamålsenliga, men att det finns områden som behöver förbättras.

Målgruppsanalys för målgruppen som helhet har inte genomförts de senaste 2-3 åren. Nämndens riskanalys och interna kontrollplan för 2025 omfattar inte risker eller granskningar som specifikt avser området arbetsmarknadsinsatser. Det finns avvikelser i tillämpning av vissa interna rutiner, bland annat dessa:

- Språkkunskaper uppges av flera intervjuade vara avgörande för att deltagarna ska kunna göra stegförflyttningar, men kartläggning av språkkunskaper, som är obligatorisk, görs i för låg utsträckning i enlighet med fastställd rutin.
- De obligatoriska kompetensunderlagen för arbetsmarknadsanställda har inte använts i tillräcklig utsträckning.
- Checklista för kvalitetssäkring i Procapita är inte känd av alla som registrerar i verksamhetssystemet.

Det finns en organisation med fastställd ansvarsfördelning för arbetsmarknadsinsatserna. Personalomsättningen är relativt låg.

Verksamhetssystemet är på väg att bytas ut.

Nämnden har mätbara mål som följs upp i bland annat årsanalysen. Målen avser framförallt avslut till arbete och studier. Det finns inte mål för de stegförflyttningar som görs före avslut mot arbete eller studier.

Det finns skriftliga rutiner och mallar, som dock uppges vara i behov av en översyn.

Arbetsmarknadsinsatserna bedrivs genom samverkan, både inom Malmö stad och med externa aktörer.

Under perioden 2018 – 2024 hade arbetsmarknadsavdelningen sammanlagt 8 343 avslut till reguljärt arbete eller studier, vilket är i genomsnitt 1 192 avslut per år. Under 2024 uppgick antalet avslut från arbetsmarknadsavdelningen till arbete eller studier till 1 199, vilket är en

minskning med 267 avslut jämfört med 2023. Enligt nämnden förklaras denna minskning till stor del av den svagare arbetsmarknaden sedan 2022. Målet för 2025 är att 1 600 inskrivna deltagare ska avslutas till arbete eller studier. Fram till och med juli 2025 har 979 inskrivna deltagare avslutats till arbete och studier. Det totala antalet inskrivna i verksamheten var 6 151 individer i juni 2025.

Nämndens uppföljningar 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsanställning visade 2024 att 23 % hade gått vidare till reguljärt arbete eller till studier. Motsvarande var 26 % för 2023 och 24 % för 2022. Av dessa avslut utgör avslut till arbete 14-20 procentenheter under perioden 2022-2024.

Totalt antal tillgängliga platser för arbetsmarknadsanställning inom Malmö stad är cirka 1 500. Nämndens budget för 2025 möjliggör att 600 platser kan bemannas sett över hela året. Arbetsmarknadsavdelningen understryker dock att det inte enbart är en fråga om budget, utan att det även är individens förutsättningar och insatsernas syfte som avgör om en arbetsmarknadsanställning är aktuell. Enligt uppgift är arbetsmarknadsavdelningens intention att behålla samtliga 1 500 platser i väntan på beslut om det statliga aktivitetskravet.

1.1 Rekommendationer

Utifrån granskningens resultat lämnas följande rekommendationer till arbetsmarknads- och socialnämnden:

- inkludera arbetsmarknadsinsatser i nämndens riskanalys och undersök eventuella risker för att anvisningar görs till insats som inte är den mest lämpliga.
- genomför en målgrupps- och behovsanalys av målgruppen som helhet, inklusive vad inskrivna anser om de insatser de får.
- säkerställ att rutiner tillämpas inom språkutveckling, arbetsmarknadsanställningar och registrering i ärendeakter.
- undersök fortsatt hur stegförflyttningar skulle kunna mätas på en aggregerad nivå.

2 Granskningens utgångspunkter

2.1 Inledning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har genom sitt reglemente bland annat ansvar för utförande och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsinsatser. Enligt nämndens budget 2025 matchas inte arbetsgivarnas efterfrågan på arbetskraft fullt ut av de arbetssökandes kompetenser.

Arbetslösheten i Malmö uppgick enligt Arbetsförmedlingen i juni 2025 till 12,4 procent; motsvarande för Skåne var 9,1 % och för riket 6,9 %. Detta avser samtliga inskrivna på Arbetsförmedlingen i Malmö som andel av arbetskraften, vilket också är det mått på arbetslöshet som arbetsmarknads- och socialnämnden tillämpar.

Av Malmö stads budget 2025 framgår bland annat att många i målgruppen hålls tillbaka av kort utbildningsbakgrund, bristande kunskaper i svenska och någon form av psykisk eller fysisk ohälsa. Det finns, enligt budgeten, behov av samordnade stödinsatser från kommunen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Skåne. Vidare ska samarbetet inom ramen för samordningsförbundet FINSAM vidareutvecklas. Fortsatt utvecklad samverkan krävs även för att ge verkningsfulla sysselsättnings- och arbetsmarknadsinsatser till Malmöbor med funktionsnedsättning. Även kommunens eget kompetensförsörjningsarbete ska tydligare länkas samman med kommunens arbetsmarknadsinsatser.

Tre statliga utredningar påverkar förutsättningarna för arbetsmarknadsinsatser. Utredningarna avser:

- aktivitetsplikt för rätt till försörjningsstöd,
- ökade drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och brytande av långvarigt biståndsmottagande samt
- skärpta krav inom svenska för invandrare (SFI).

Det finns en risk för att de arbetsmarknadsinsatser som nämnden genomför inte är ändamålsenliga för att få arbetslösa i arbete eller studier. Det finns därigenom också en risk för att nämndens kostnader för ekonomiskt bistånd inte minskar i önskvärd omfattning. Mot bakgrund av detta har revisorskollegiet beslutat att genomföra en fördjupad granskning av arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsmarknadsinsatser.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om arbetsmarknads- och socialnämnden säkerställer att arbetsmarknadsinsatserna är ändamålsenliga. Med ändamålsenliga menas här att insatserna styrs strukturerat, omfattar samverkan med andra aktörer, följs upp och att de leder till sysselsättning (arbete eller studier).

Syftet konkretiseras genom dessa revisionsfrågor:

1. Har nämnden en strukturerad styrning av arbetet med arbetsmarknadsinsatser?
2. Finns mätbara mål med önskade utfall för arbetsmarknadsinsatsernas effekter?
3. Finns samverkan som bidrar till kommunfullmäktigemålen?
4. Genomför nämnden uppföljning av arbetsmarknadsinsatsernas effekter?

2.2.1 Avgränsningar

Granskningen har avgränsats till att avse arbetsmarknads- och socialnämndens utförande och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsinsatser vid arbetsmarknadsavdelningen. Inriktningen vid urval för intervjuer har varit de enheter och sektioner som huvudsakligen fokuserar på målgruppen 30 år och äldre. Detta innebär att analys och slutsatser inte nödvändigtvis är tillämpliga på samtliga delar av arbetsmarknadsavdelningens arbete, men ändå på större delen av detta.

Statistik över antal avslut till arbete/studier och liknande avser dock genomgående samtliga inskrivna.

Granskningen är genomförd under perioden april – juni 2025.

2.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, bedömningar och rekommendationer. Källor till revisionskriterier:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kapitlet, 6 § 1 och 2 stycket¹.

¹ KL 6 kapitlet 6 § 1 stycket : ”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt [...]” 2 stycket: ”De ska också se till att den interna

- Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47)² och Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.³
- Malmö stads budget 2025.⁴
- Kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder.⁵
- Strategisk överenskommelse med Arbetsförmedlingen (SÖK).⁶
- Arbetsmarknadsavdelningens interna riktlinjer för arbetsmarknadsinsatser.

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom dokumentstudier och intervjuer, samt genom stickprov på ett urval av ärendeakter.

Utöver ett inledande möte med delar av arbetsmarknads- och socialförvaltningens ledning, inklusive direktören, har intervjuer genomförts med ett urval av chefer och övriga anställda vid arbetsmarknadsavdelningen, samt i några fall vid avdelningen för hållbarhet, kvalitet & nämnd. Detta är totalt 45 personer. I dessa ingår 20 arbetsmarknadssekreterare fördelade i proportion till antal anställda på de valda sektionerna, 4 utvecklingssekreterare, 1 studie- och yrkesvägledare, 1 utvecklingssamordnare och 1 administratör.

kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

² Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47) 6 kapitlet, 2 §, 1 stycket: ”Kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En sådan överenskommelse får innefatta ersättning från Arbetsförmedlingen till kommunen.”

³ Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd 1 §: ”I varje kommun skall finnas en arbetslöshetsnämnd. Kommun får tillsätta särskild arbetslöshetsnämnd eller uppdraga åt annan nämnd att vara arbetslöshetsnämnd. Har så ej skett är kommunstyrelsen arbetslöshetsnämnd.” 2 §: ”Arbetslöshetsnämnd har till uppgift att vidtaga eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.”

⁴ Beslut av kommunfullmäktige 2024-11-20, § 238, STK-2024-140. Bland annat är dessa kommunfullmäktigemål relevanta: 1) Malmö stad arbetar för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande. 2) Malmö stad arbetar för en god kompetensförsörjning, bland annat genom ökat samarbete mellan kommunens nämnder.

⁵ Beslutat av kommunfullmäktige 240829, § 157; STK-2021-1338.

⁶ Beslutad av Strategiska styrgruppen för SÖK 2019-12-20; gäller tills vidare.

Stickprov på registrering i ärendeakter omfattar 25 inskrivna individer, fördelade proportionellt på enheter/sektioner i relation till antalet anställda arbetsmarknadssekreterare. Totala antalet inskrivna är drygt 6 000.

Granskningen har genomförts av sakkunniga revisorer på stadsrevisionen i Malmö stad och har kvalitetsgranskats av revisionsdirektören.

Granskningen har beretts av styrgrupp OMSORG inom revisorskollegiet.

Sakkunniga revisorer har prövat sitt oberoende i enlighet med Skyrevs rekommendation och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Förvaltningen har getts möjlighet att faktagranska rapporten.

3 Bakgrund

3.1 Arbetsmarknadsinsatser

Laglig grund för kommunernas arbetsmarknadsinsatser finns främst i lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47) och i lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd (se innebörd i not 2 och 3 ovan); kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd i Malmö. I övrigt är området i princip oregrerat. Den statliga arbetsmarknadspolitiken genomförs av Arbetsförmedlingen.

Kommunerna har sedan den ekonomiska krisen i början av 1990-talet blivit en allt viktigare aktör inom arbetsmarknadspolitiken, där deras fokus vanligen är på de grupper som står allra längst från arbetsmarknaden och som ofta har försörjningsstöd.

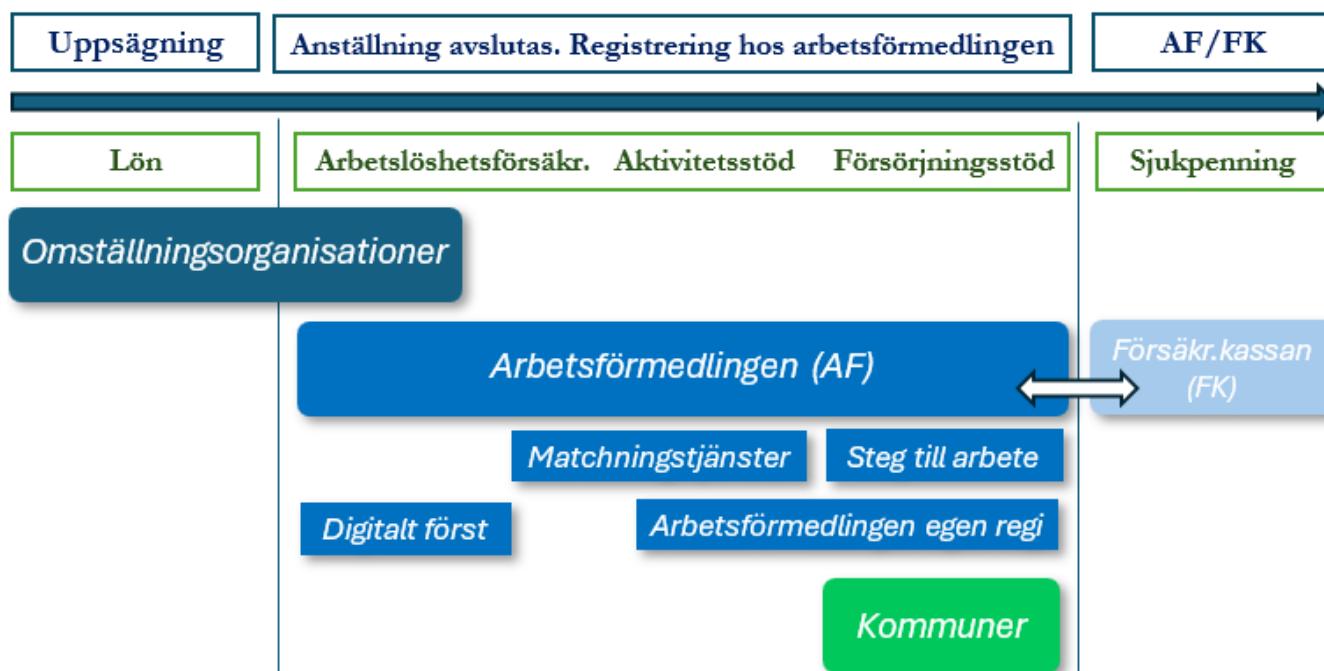
I Figur 1 nedan framgår en översikt av svensk arbetsmarknadspolitik.

Omställningsorganisationer – till exempel Omställningsfonden för anställda i kommuner, regioner och kommunala bolag – är partsägda organisationer som finansieras genom kollektivavtal och som med början under uppsägningstiden (ofta till följd av arbetsbrist eller nedsatt arbetsförmåga) erbjuder omställningsstöd i form av kartläggning, individuell vägledning och coachning kring jobbsökande och studier. Därefter kan det bli aktuellt att skrivas in vid **Arbetsförmedlingen**; den som är inskriven i något program⁷ där kan ansöka om aktivitetsstöd från Försäkringskassan. Inflödet till **kommunernas arbetsmarknadsinsatser** (gröna rutan i figuren)

⁷ Bland många program och stöd vid Arbetsförmedlingen finns **matchningstjänster** som består av till exempel ”Rusta och matcha (ROM 2)” där Arbetsförmedlingen tillsammans med externa leverantörer hjälper arbetssökande som har varit inskrivna en längre tid. **Steg till arbete** är för inskrivna med en funktionsnedsättning eller ohälsa, också här med stöd av externa leverantörer.

kommer till stor del från socialtjänsten – många är försörjningsstödmottagare⁸ - men även från till exempel Arbetsförmedlingen. Sjukpenning kan betalas ut av **Försäkringskassan** vid sjukdom eller skada som gör att arbetsförmågan är nedsatt med minst 25 %.

Figur 1 Arbetsmarknadspolitik i Sverige – översikt.

Källa: "Vem gör vad inom arbetsmarknadspolitik?"; Svenskt Näringsliv, juni 2024.

Det saknas en vedertagen definition på begreppet kommunala arbetsmarknadsinsatser, bland annat på grund av att kommunerna inte använder gemensamma begreppsdefinitioner. Av denna anledning har statliga myndigheten IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering) gjort en klassificering av kommunernas arbetsmarknadsinsatser i 13 kategorier, se Tabell 3 på sidan 27. Vid intervjuer har chefer och övriga anställda bekräftat att denna kategorisering är tillämplig på det sätt som Malmö arbetar. Socialstyrelsen har en standard för kommunernas rapportering, med 7 kategorier för arbetsmarknadsinsatser, se Tabell 4 på sidan 29.

⁸ Enligt Socialtjänstlag (2001:453) 4 kapitlet, 4 § får socialnämnden begära att individen ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet; individuella önskemål och förutsättningar ska vägas in i skäligen utsträckning.

I juni 2025 var 23 488⁹ individer inskrivna vid Arbetsförmedlingen i Malmö, varav 13 710 var öppet arbetslösa¹⁰. Antalet nyanmälda jobb vid Arbetsförmedlingen i Malmö har haft en vikande trend sedan 2022.¹¹

När arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö bildades i maj 2017 var 1 989¹² individer inskrivna vid dess arbetsmarknadsavdelning; i juni 2025 var antalet inskrivna 6 151.⁹ Även antalet anställda har successivt blivit fler. Totalt antal anställda vid arbetsmarknadsavdelningen i maj 2025 var 387.¹³

Under perioden januari – maj 2025 var omkring 2/3 av de inskrivna vid arbetsmarknadsavdelningen i Malmö anvisade från socialtjänsten, drygt 17 % från Arbetsförmedlingen och drygt 5 % från uppsökande verksamhet (avser främst yngre individer).⁹ Det är relativt få som anvisas från andra aktörer, som Försäkringskassan eller projektverksamheter finansierade av exempelvis Europeiska socialfonden (ESF). Det finns även internt anvisade som ursprungligen har anvisats från till exempel socialtjänsten eller Arbetsförmedlingen.

3.2 Finansiering av arbetsmarknadsinsatser

Enligt SCB var kommunernas redovisade kostnader för arbetsmarknadsåtgärder 2023 drygt 9,7 miljarder kronor, av totalt drygt 823 miljarder kronor för all verksamhet.¹⁴

Av det totala ursprungliga kommunbidraget 2025 på 4 316 miljoner kronor har arbetsmarknads- och socialnämnden avsatt 343 miljoner kronor till arbetsmarknadsinsatser. Utöver detta har ytterligare 23 miljoner kronor avropats från kommunstyrelsens anslag för strategiska jobbsatser.

Extern budgeterad finansiering tillkommer med cirka 160 miljoner kronor under 2025, framförallt från Arbetsförmedlingen. Budgeterade försäljningsinkomster från interna verksamheter, exempelvis restaurangverksamhet, uppgår till drygt 24 miljoner kronor.

⁹ Uppgift 250617 från KOLL/QlikSense - Malmö stads applikation för verksamhetsuppföljning.

¹⁰ Med begreppet ”öppet arbetslös” avser Arbetsförmedlingen att individen inte deltar i något av Arbetsförmedlingens program.

¹¹ Uppgift från Arbetsförmedlingens webbplats, statistikverktyget, 2025-06-11.

¹² Månadsstatistik 2017; arbetsmarknads- och socialförvaltningen/Jobb Malmö.

¹³ Uppgift från arbetsmarknads- och socialförvaltningens HR-avdelning.

¹⁴ Redovisat i enlighet med kostnad för det egna åtagandet enligt SCB: bruttokostnad exklusive interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting. Sveriges BNP 2023 var enligt SCB drygt 6 000 miljarder kronor.

En kommunal arbetsmarknadsanställning kan definieras som en tidsbegränsad anställning inom kommunen, med eller utan subventioner från Arbetsförmedlingen, i syfte att underlätta för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att komma i arbete eller vidare till studier. Vissa anställningsformer uppfyller ett villkor i arbetslöshetsförsäkringen, det vill säga att den anställda efter arbetsmarknadsanställningens slut kan få ersättning via A-kassa. Finansieringen av Malmös arbetsmarknadsanställningar framgår av Tabell 1 nedan. Ersättningarna från Arbetsförmedlingen fördelas ungefärligen på anställningsformerna lönebidrag (främst lönebidrag för utveckling) med 45 %, introduktionsjobb med 40 % och nystartsjobb med 15 %.¹⁵

Tabell 1 Finansiering av arbetsmarknadsanställningar, Malmö stad.

Arbetsmarknadsanställningar	Budget 2025	
	(mkr)	Utfall 2024 (mkr)
Externa intäkter Arbetsförmedlingen	127,7	137,8
Kommunbidrag	81,7	97,9
Summa	209,4	235,7

Källa: Ekonomiavdelningen vid arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Malmö.

4 Resultat av granskningen

I detta avsnitt redovisas resultatet av granskningen. Avsnittet är uppdelat utifrån revisionsfrågorna. Under varje revisionsfråga redovisas bedömningarna, därefter följer en redogörelse för iakttagelser, det vill säga från de intervjusvar, dokumentstudier och stickprov som ligger till grund för bedömningar och rekommendationer.

4.1 Styrning

1. Har nämnden en strukturerad styrning av arbetet med arbetsmarknadsinsatser?

4.1.1 Bedömning

Bedömningen är nämnden har en strukturerad styrning av arbetet med arbetsmarknadsinsatser, men att det finns områden som behöver förbättras.

¹⁵ Den anställningsform som kallades extratjänst – med statlig subvention på 100 procent upp till ett tak – infördes i slutet av 2015 och avskaffades 220101 genom riksdagens budgetbeslut för 2022.

Granskningen visar att det finns en princip om arbete först för försörjningsstödstagare och en organisation med en fastställd arbetsfördelning för arbetsmarknadsinsatserna. Ett förändrat arbetssätt som rör arbetsuppgifter knutna till arbetsmarknadsanställningar inleddes i början av 2025. Verksamhetssystemet håller på att bytas mot ett nytt. Det finns skriftliga rutiner och mallar, som dock flera intervjuade uppger behöver en översyn. Nämndens riskanalys och interna kontrollplan för 2025 omfattar inte risker eller granskningar som specifikt avser området arbetsmarknadsinsatser.

Granskningen visar vidare att det inte finns någon aktuell övergripande målgruppsanalys av de drygt 6 000 inskrivna. Däremot finns det målgruppskartläggningar för separata målgrupper, till exempel för insatsen Början och den kartläggning som ska göras hösten 2025 av unga vuxna med försörjningsstöd som är inskrivna på avdelningen för ekonomiskt bistånd och boende, men inte inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen. Även bland arbetsmarknadssekreterarna förekommer målgruppsanalyser.

Det finns skriftliga rutiner för bland annat skattning av språknivåer genom den europeiska skalan för självskattning (CEFR-skalan), och för bedömning av kompetensutveckling i arbetsmarknadsanställningar, men tillämpningen av dessa har varierat. Både CEFR-skalan och kompetensunderlagen innebär möjligheter till att mäta stegförflyttningar.

Uppgifterna i 25 granskade ärendeakter uppfyller i huvudsak de anvisningar som framgår av checklistan, men det finns vissa avvikelser.

4.1.2 lakttagelser som ligger till grund för bedömning

Kommunfullmäktige gav i budget 2017 kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, i uppdrag att definiera och fastställa principen om arbete först för försörjningsstödstagare i Malmö. Denna princip beslutades av arbetsmarknads- och socialnämnden 2018-03-27 och innebär att egen försörjning genom arbete är den primära målbilden i förvaltningens möten med Malmöbor i behov av ekonomiskt bistånd.

Det finns en formell organisation för arbetsmarknadsinsatser, med en fastställd arbetsfördelning, i form av arbetsmarknadsavdelningen vid arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Ett förändrat arbetssätt inleddes 2025-03-01, med innebörden att i princip alla arbetsuppgifter som rör arbetsmarknadsanställningar hanteras inom enheten ESA (stöd och arbetsgivarfunktionen). Detta innebär att arbetsmarknadsinsatser under pågående arbetsmarknadsanställning, som till exempel matchning,

språkutveckling och ackvirering¹⁶ ska hanteras av cirka 20 arbetsmarknadssekreterare istället för som tidigare av cirka 160.

Personalomsättningen vid arbetsmarknadsavdelningen är relativt låg. För perioden januari – maj 2025 var den 2,3 %.¹⁷

Nämndens riskanalys och interna kontrollplan för 2025 omfattar inte risker eller granskningar som specifikt avser området arbetsmarknadsinsatser.¹⁸

En risk avser långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, men den riktas inte specifikt mot arbetsmarknadsavdelningen.

Det finns rutiner, rutinbeskrivningar, mallar och liknande på avdelningens SharePointsidor¹⁹. Enligt flera intervjuade är det inte helt överskådligt och inte alltid uppdaterat, och i behov av översyn.

Verksamhetssystemet Procapita är på väg att bytas, vilket uppges innebära förbättringar i ett antal avseenden. I det nya systemet ska till exempel anges aktivitetstyp istället för bara egennamnet på insatsen, och det ska inte vara möjligt att hoppa över steg och ändå komma vidare. En del i det nya IT-systemet är avsedd för möjligheten för inskrivna att själva kunna följa sitt ärende.

Arbetsmarknadsavdelningen uppger att de anställda arbetar med inspiration av Jobbindikatorprojektet, BIP²⁰, och andra metoder. Ett flertal intervjuade uppger att de inte uttryckligen arbetar med BIP, men generellt förekommer i intervjuerna ändå ofta BIP:s ledord.

Någon dokumenterad målgruppsanalys på aggregerad nivå har enligt de intervjuade inte gjorts de senaste 2-3 åren. Det görs dock, enligt uppgift, målgruppsanalyser i varierande omfattning i olika delar av verksamheten. I princip alla intervjuade uppger att målgruppen på kort tid har blivit mer

¹⁶ Att aktivt hitta och kontakta arbetsgivare för att kunna matcha arbetssökande med lämpliga arbetsgivare och arbeten.

¹⁷ Uppgift från arbetsmarknads- och socialförvaltningens HR-avdelning.

¹⁸ Kommunallagen (2017:725) 6 kapitlet, 6 § 2 stycket: "[Nämnderna] ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt."

¹⁹ SharePoint är en webbaserad plattform från Microsoft som används för samarbete och dokumenthantering.

²⁰ BIP: Beskæftigelses (= sysselsättnings) Indikator Projektet. Danska Væksthusets BIP-studie visade att jobbfokuserande insatser är bäst på att skapa progression mot arbetsmarknaden. Övriga typer av insatser är effektiva om de kombineras med en jobbfokuserande/jobbplatsnära insats parallellt. Handledarens/handläggarens tro på att individen får jobb har stor betydelse.

komplex och svårare att hantera i enlighet med ändamålet för verksamheten – avslut till arbete och studier. Det handlar mycket om psykisk/fysisk ohälsa och bristande språkkunskaper. Som anledningar till denna förändring har många intervjuade nämnt att:

- avdelningen för ekonomiskt bistånd och boende (socialtjänsten) - som ett led i att minska försörjningsstödet - har börjat att anvisa dem som tidigare inte har ansetts vara aktuella för arbetsmarknadsinsatser. Enligt ett åtagande i förvaltningens verksamhetsplan 2025 ska 75 % av hushåll med ekonomiskt bistånd vara inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen.
- kraven på arbetsmarknaden har ökat – det kan gälla sådant som språkkunskaper, IT-kunskaper och körkortsinnehav.

Det finns insatser som har haft relativt hög avslutsfrekvens, till exempel Jobbspår (se vidare nedan på sidan 15) med drygt 100 platser. Flera av de intervjuade har uppgett att de inte vet hur stor den potentiella målgruppen är för denna verksamhet, men menar ändå att den sannolikt är större än det antal platser som har varit tillgängliga. Även intervjuade som är verksamma i insatsen FRAM, med ca 225 platser för individer med konstaterad eller upplevd psykisk ohälsa, har uppgett att det sannolikt finns en större målgrupp, men att det finns begränsningar i lokalutrymme, med reservation för att det inte får bli en för stor verksamhet på samma plats; de har dessutom en kö av inskrivna som har anvisats dit.

Det görs målgruppsanalyser/kartläggningar bland annat inom ramen för enskilda insatser, till exempel den nya insatsen Början som är en lågtröskelaktivitet med 20 årsplatser, som ska kunna ta emot uppemot 100 deltagare årligen. Syftet med insatsen är att förflytta deltagare från passivitet till att kunna delta i arbetsmarknadsavdelningens övriga utbud. En variabel som har undersökts i Början är gruppens språkkunskaper, bland annat utifrån CEFR-skalan (se vidare om CEFR nedan/sidan 15). Även bland de intervjuade arbetsmarknadssekreterarna förekommer informella analyser av målgruppen, till exempel indelning i tre grupper: kartlägga, rusta och matcha. Fördelningen mellan dessa tre grupper varierar, men tonvikten är på de två första grupperna, medan matcha-gruppen (närmast arbetsmarknaden) kanske utgör 10 %.

Lokala jobbspår lanserades nationellt 2018 av Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua). I Malmö bedrivs ett samarbete mellan Malmö Stad, Arbetsförmedlingen och en rekryterande arbetsgivare. Målet är att Arbetsförmedlingen och kommunen ska samverka och tillsammans utgå från specifika arbetsgivares kompetensbehov så att deltagarna kan få en

anställning. Under 2024 fanns 110 platser i insatsen Jobbspår tillgängliga. Av oklar anledning fanns deltagare till 106 av dessa platser, varav 22 inte fullföljdes till följd av exempelvis vägran att använda arbetsgivarens kläder, språkhinder, ekonomiska förutsättningar eller misskötsel. Vid intervju uppgavs att totalt omkring 640 inskrivna anvisas till teamet som ansvarar för Jobbspår, och kallas därefter till informationsmöten för de årliga 8 jobbspåren, men bara hälften av de kallade deltar vid mötena. Vidare bedömde de intervjuade att det finns väsentligt fler som skulle kunna delta i ett Jobbspår, och uppgav att det aldrig har varit problem med kontakter med externa arbetsgivare, framförallt i privata sektorn. Andelen som har erbjudits anställning efter avslutat Jobbspår under 2024 var 85 %.

I princip alla intervjuade har understrukit att språkkunskaperna i målgruppen har blivit sämre och flera har uttryckt att detta är den stora utmaningen. Det finns två anställda språkutvecklare vid arbetsmarknadsavdelningen och en plan för det språkutvecklande arbetet, upprättad 2018. Arbetsmarknadsavdelningen har inte uppgifter om hur stor andel av de inskrivna som är språksvaga på olika nivåer. Det finns en självskattning benämnd CEFR²¹ med vilken individens språkkunskaper – läsförståelse, skriftlig färdighet, hörförståelse, med mera – kan graderas på en skala (A1-A2-B1-B2-C1-C2). Flera av de intervjuade arbetsmarknadssekreterarna menade bland annat att CEFR inte ger så mycket eller att de inskrivna inte förstår den. Det finns även en språkplan som ska upprättas med grund i självskattningen i CEFR. I de åtminstone 13 stickprov på ärendeakter där den inskrivne inte har svenska som modersmål har CEFR-nivå nämnts i två fall, och i inget fall språkplanen. Enligt uppgift är CEFR obligatorisk vid arbetsmarknadsavdelningen, men används sannolikt inte i önskad utsträckning. Kring årsskiftet 2023-2024 gjordes enligt uppgift en genomgång av de deltagare i arbetslagen som hade behov av språkutveckling, varav cirka 10 % hade gjort CEFR. De intervjuade har gett varierande svar på hur de kan språkutveckla. Flera har nämnt ISA²², som dessutom kräver att det finns CEFR-skattning, men även språkcafé, språkutvecklingspraktik och IOP:n Växtplats Botildenborg. Det fanns tidigare även en intern språkutvecklande praktik, med plats för 12

²¹ Självskattning i svenska. CEFR = Common European Framework of Reference for Language skills; på svenska GERS = Gemensam europeisk referensram för språk.

²² Introduktion till studier och arbete för deltagare som har ett behov av att utveckla sina språkliga förmågor i svenska och inte har pågående SFI-studier; arrangeras av Glimåkra folkhögskola i AMA:s lokaler på Nobelvägen.

inskrivna, som inte har bedrivits sedan 2020. Flera intervjuade har uppgett att det behövs fler alternativ. Det finns enligt uppgift också en tendens att vänta med kartläggning av språkkunskaper tills det blir aktuellt med till exempel en arbetsmarknadsanställning.

I princip samtliga intervjuade har betonat en ökande förekomst av psykisk och fysisk ohälsa i målgruppen. Många intervjuade har understrukt vikten av kontinuitet i insatser för denna grupp, som annars lätt kan förlora motivationen. De intervjuade har vidare uppgett att det under de senaste åren har blivit ett ökat fokus på den för individen frivilliga funktionshinderkodningen, där Arbetsförmedlingen och kommunen har ett gemensamt ansvar att driva processen som leder fram till en kodning.²³ Funktionshinderkodning (av nedsatt arbetsförmåga till följd av fysisk eller psykisk ohälsa) medför bland annat möjligheter till anställningar med ersättningar från Arbetsförmedlingen, som lönebidrag eller merkostnadsersättning för anställning i Samhall. Det är enligt de intervjuade oklart hur stor andel av de inskrivna som har funktionshinderkodning.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2020 om en utökning med 1000 arbetsmarknadsanställningar under 2021, till totalt 1 500 (se sidan 11 för ytterligare uppgifter om arbetsmarknadsanställningar). I juli 2022 fanns inom Malmö stad 1 852 platser. Uppföljningar 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsanställning visade dessa avslutsandelar:

Tabell 2 Status 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsanställning, %.

År	Arbete	Studier	Totalt
2022	20%	4%	24%
2023	20%	6%	26%
2024	14%	9%	23%

Källa: arbetsmarknadsavdelningen.

Arbetsmarknadsanställningarna har för närvarande en överkapacitet (i juni 2025), vilket innebär att det finns tillgängliga platser utan deltagare. Totalt antal tillgängliga platser inom Malmö stad är cirka 1 500. Nämndens budget för 2025 möjliggör att 600 platser kan bemannas sett över hela året. Arbetsmarknadsavdelningen understryker dock att det inte enbart är en fråga om budget, utan att det även är individens förutsättningar och insatsernas syfte som avgör om en arbetsmarknadsanställning är aktuell.

²³ Regleras i en särskilt framtagen arbetsprocess inom ramen för Strategisk överenskommelse med Arbetsförmedlingen (SÖK; se sidan 24) och den däri ingående lokala överenskommelsen för målgruppen 30 år och äldre.

Enligt uppgift är arbetsmarknadsavdelningens intention att behålla samtliga 1 500 platser i väntan på beslut om det statliga aktivitetskravet.

Arbetsmarknadsavdelningen har sedan september 2023 mallar för kompetensunderlag²⁴ och kompetensintyg som enligt intern rutin på avdelningens SharePointsidor är obligatoriska att använda för inskrivna som har arbetsmarknadsanställningar. Kompetensunderlagen och intygen har två huvudsakliga syften: 1) deltagaren ska förstå de kompetenser och färdigheter som anställningen ger och 2) de ska vara kommunicerbara med arbetsgivare. I kompetensunderlagen ska anges stegförflyttning genom att ange något av de fyra alternativen "Start-halvvägs-nära-mål" för en rad kriterier, t.ex. kemikaliedosering inom lokalvård. Enligt rutinbeskrivningen är det arbetsmarknadssekreteraren som ska fylla i kompetensunderlaget under arbetsplatsbesök, och gå igenom innehållet i kompetensunderlaget tillsammans med deltagare och arbetsledare. Flera intervjuade har uppgett att användningen har varit bristfällig. Några av de 20 arbetsmarknadssekreterarna vid enheten för stöd och arbetsgivarfunktionen (ESA), som sedan 1 mars 2025 har tagit över ansvaret för kompetensunderlagen, uppskattade vid intervjuer att sådana fanns i mellan 5 och 25 % av ärendena (för arbetsmarknadsanställda). Vid intervjuer har arbetsmarknadssekreterare bland annat givit uttryck för att kompetensunderlagen inte ger så mycket, att ifyllandet tar tid under den inskrivnes arbetstid, att mallarna är väldigt detaljerade och att deltagaren inte förstår syftet.

I flera intervjuer har risken för anvisning av individer till insatser som inte är den mest lämpliga nämnts. Några har nämnt risken för att individer anvisas till arbetsmarknadsanställningar istället för till exempel arbetsträning. Några har nämnt risken med nystartsjobb i arbetsmarknadsanställning, där tiden med statlig ersättning förbrukas och därmed även möjligheten till motsvarande anställning hos till exempel en privat arbetsgivare, på grund av att denne inte längre är intresserad om statlig ersättning uteblir (det blir en inlåsningsseffekt). Några har nämnt risken för att inskrivna påbörjar studier som i praktiken enbart leder till studieskulder. Flera har även nämnt risken för att socialsekreterare som anvisar individer med försörjningsstöd till arbetsmarknadsavdelningen inte gör det utifrån gemensamma kriterier; arbetsmarknadssekreterarna kan inte säga nej till dessa anvisningar (tidigare fanns det enligt uppgift en rad undantag de kunde tillämpa).

²⁴ Mellan 90 och 100 versioner för olika yrken/kompetenser.

Malmökraften (se vidare på sidan 21) identifierade i sin slutrapport²⁵ skillnader i avslutsfrekvens mellan de då 10 teamen. Det finns eventuellt skillnader i avslutsfrekvens mellan sektioner även i andra delar av organisationen. Enligt uppgift kan sådana skillnader bero på till exempel variationer i:

- antal arbetsmarknadssekreterare per sektion och hur många som är i tjänst,
- andelen nyanställda i respektive sektion,
- antalet inskrivna deltagare per sektion,
- ärendesammansättningen (till exempel andelen nya ärenden), och
- arbetssätt och sektionernas inre struktur för sitt arbete.

En heldag på detta tema, det vill säga "best practices & lessons learned" hölls för ett tiotal sektionschefer i juni 2025. Arbetet fortsätter enligt uppgift i höst.

4.1.3 Ärendeakter (stickprov)

Stickprov på registrering i ärendeakter i verksamhetssystemet Procapita omfattar 25 inskrivna individer, fördelade proportionellt på sektioner i relation till antalet anställda arbetsmarknadssekreterare. Totala antalet inskrivna individer är drygt 6 000. Detta innebär att urvalet inte kan sägas vara representativt för alla inskrivna. Urvalet representerar 25 arbetsmarknadssekreterare av totalt kring 220 arbetsmarknadssekreterare. Till följd av bland annat överlämningar av ärenden förekommer dock i praktiken fler registrerande arbetsmarknadssekreterare i ärendena än de 25 i urvalet. Verksamhetssystemet Procapita håller på att bytas ut (se vidare på sidan 13).

Det finns en skriftlig checklista för registrering av uppgifter i ärendeakterna.²⁶ Checklistan har upprättats på en av sektionerna, och förtydligar sådant som är standardiserat i verksamhetssystemet Procapita, till exempel de delar som ingår i kartläggningen av de inskrivna. Flertalet av de intervjuade arbetsmarknadssekreterarna uppgav att de antingen inte kände igen checklistan, eller att de bara hade sett den tidigare.

²⁵ Slutrapport för genomförandeprojekt, Malmökraften, 2025-03-03.

²⁶ Arbetsmarknadssekreterarens checklista för kvalitetssäkring i Procapita; upprättad 2022-01-14. Stickprovsgranskningen omfattar: kartläggning, samtycke till hävande av sekretess mellan myndigheter, handlingsplan, uppföljning av handlingsplan, kontaktpersoner.

Motsvarande uppgifter som i checklistan finns dock i princip även på avdelningens SharePointsidor. Sektionschefer ska enligt uppgift göra dokumenterad stickprovskontroll av ärendeakterna var 6:e månad, men det är osäkert om alla tillämpar denna rutin.

Uppgifterna i de 25 ärendeakternas kartläggningar och handlingsplaner är i flertalet fall relativt kortfattade, men uppfyller i huvudsak de anvisningar som framgår av checklistan. En avvikelse är att det ofta inte framgår datum för uppföljning av handlingsplanen – istället finns uttryck som till exempel "kontinuerligt" och "vid behov". I vissa fall saknas uppgift om kontaktperson (till exempel socialsekreterare). I enstaka fall saknas uppgift om samtycke till utbyte av uppgifter med andra myndigheter, utbildningsbakgrund resp. arbetslivserfarenhet, och i något fall finns inte handlingsplan, utan bara en inskrivningsanteckning 250417 med uppgift om avslut av insats.

4.2 Mål

2. Finns mätbara mål med önskade utfall för arbetsmarknadsinsatsernas effekter?

4.2.1 Bedömning

Bedömningen är det finns mätbara mål med önskade utfall för arbetsmarknadsinsatsernas effekter.

Granskningen visar att målen överensstämmer med kommunfullmäktiges mål.

Arbetsmarknadsinsatserna har mål, i flera fall med önskade utfall, som finns i nämndsbudget, verksamhetsplan för förvaltningen, verksamhetsplan för arbetsmarknadsavdelningen och dessutom i olika insatser och projekt, samt externt i IOP:er. Målen har olika benämningar, som mål, åtagande och i något fall mått. Det finns även indikatorer för uppföljning av målen. I åtminstone något fall är önskat utfall uttryckt som att antal avslut ska öka, utan att relatera till faktorer som antalet inskrivna som helhet, vilket skulle kunna ge delvis missvisande effektmätningar (antalet ökar, medan andelen minskar i förhållande till antal inskrivna, antal anställda, eller kostnader).

Det är bara de mål eller motsvarande som ingår i nämndsbudget som har beslutats av nämnden.

Det saknas i princip mätbara mål för det som kallas stegförflyttningar, eller progressionen, hos de inskrivna.

4.2.2 lakttagelser som ligger till grund för bedömning

Av Malmö stads budget 2025 framgår bland annat detta mål:

- Malmö stad arbetar för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande.

I arbetsmarknads- och socialnämndens budget 2025 finns ett antal indikatorer med betydelse för arbetsmarknadsinsatsernas effekter och som är i enlighet med kommunfullmäktiges mål (utdrag):

- antal kvinnor och män, 18-29 år, som efter avslutat deltagande i arbetsmarknadsinsats påbörjat arbete eller studier. Målet är att fler individer 18-29 år ska avslutas från arbetsmarknadsinsats till studier eller arbete.
- antalet kvinnor och män, 30 år och äldre, som efter avslutat deltagande i arbetsmarknadsinsats påbörjat arbete eller studier. Nämnden följer även andelen hushåll med ekonomiskt bistånd, 30 år eller äldre, som blivit självförsörjande. Målet är att en större andel hushåll ska bli självförsörjande.
- en kvalitativ uppföljning av hur samverkan med arbetsgivare med rekryteringsbehov har bidragit till att flera Malmöbor ska studera eller arbeta.

I förvaltningens verksamhetsplan, som var del av ett informationsärende vid nämndens sammanträde i mars 2025, finns ett antal åtaganden med betydelse för arbetsmarknadsinsatsernas effekter (utdrag):

- säkerställa att förvaltningen kan följa hur insatser leder till effekter och önskat resultat.
- 75 % av hushållen med ekonomiskt bistånd ska vara inskrivna på arbetsmarknadsavdelningen.
- alla klienter i alla hushåll ska ha en planering mot självförsörjning samt att fler klienter ska bli självförsörjande.
- 1 600 inskrivna [vid arbetsmarknadsavdelningen] ska avslutas till arbete eller studier under 2025.
- i samverkan med näringslivet och offentliga arbetsgivare verka för att tillgodose behovet av kompetensförsörjning i olika branscher.

I arbetsmarknadsavdelningens verksamhetsplan finns en aktivitet som rör arbetsmarknadsanställningar, och som innehåller en mät punkt: "Andelen arbetsmarknadsanställda som avslutats till arbete eller studier 90 dagar efter avslutad anställning". Utfallet för detta mått redovisades i nämndens

årsanalys för 2024: "Vid uppföljning 90 dagar efter avslutad arbetsmarknadsanställning under 2024 har 23 procent gått vidare till arbete eller studier. Det är en minskning med tre procentenheter jämfört med uppföljningen 2023. Andelen avslut till arbete har minskat, en effekt av det sämre arbetsmarknadsläget, medan andelen avslut till studier har ökat."

Målvärde specifikt för arbetsmarknadsanställda finns inte. Avslut till arbete och studier för denna grupp ingår i de 1 600 som är det önskade utfallet för samtliga avslut till arbete eller studier under 2025.

Det finns även mål med önskade utfall för enskilda insatser; exempel:

- Malmökraften, som är en samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Malmö stad, Försäkringskassan och primärvården i Region Skåne för målgruppen vuxna arbetssökande (+30 år) som är inskrivna på Arbetsförmedlingen i Malmö, folkbokförda i Malmö samt har varit arbetssökande i minst 12 månader. Malmökraften har funnits sedan 2018 i projektform, med personalen samlokaliserad, och fortsätter under 2025 som permanent verksamhet. Det önskade utfallet för perioden 2025-2027 är att 1 200 långtidsarbetslösa ska få jobb eller påbörja utbildning, samt att 30 deltagare från Försäkringskassan ska gå vidare till rehabiliteringssamverkan på Arbetsförmedlingen. För 2025 är önskat utfall att 350 inskrivna ska påbörja jobb eller utbildning. I och med att Malmökraften har permanentats 2025 så skrivs dels alla deltagare in vid arbetsmarknadsavdelningen, dels räknas Malmökraftens avslut till reguljärt arbete och studier in i arbetsmarknadsavdelningens resultat. Av de 350 i målet för avslut 2025 ingår enligt uppskattning 100-150 arbetsmarknadsanställningar, vilka inte kommer att ingå i arbetsmarknadsavdelningens statistik över avslut.
- FRAM är ett projekt som finansieras av samordningsförbundet FINSAM i Malmö och som vänder sig till ca 225 individer med självupplevd eller dokumenterad psykisk ohälsa, som inte kan ta del av samverkansparternas ordinarie utbud av arbetsmarknadsinsatser och som behöver ett stort anpassat stöd för att närma sig arbetsmarknaden. FRAM har ett utfallsmål som innebär att 65 % av deltagarna vid avslut ska antingen 1) påbörja lönearbete eller studier 2) vara inskriven i förstärkt samverkan hos Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan 3) påbörja en ordinarie insats vid Arbetsförmedlingen 4) påbörja ordinarie insats inom staden (exempelvis arbetsmarknadsanställning).
- IOP (Idéburet offentligt partnerskap är ett samarbete mellan kommuner eller region och en ideell verksamhet). Exempelvis finns mål i IOP med Malmö FF om att 50 personer per år (av 300 deltagare) ska erbjudas anställning som motsvarar deltagarens arbetsutbud. I de fall som

deltagare vid arbetsmarknadsavdelningen deltar i en insats som bedrivs inom ramen för ett IOP och avslutas till arbete eller studier, så räknas de med i det totala målet om att avsluta 1 600 inskrivna till reguljärt arbete eller studier 2025.

Det saknas i princip mätbara mål för det som kallas stegförflyttningar - eller progressionen - hos de inskrivna. Detta har efterfrågats av flera av de intervjuade. En svårighet att göra detta har varit verksamhetssystemet Procapita, som inte möjliggör uttag av aggregerade data som rör stegförflyttningar. Enligt uppgift ska möjligheterna att göra detta vara bättre i det nya verksamhetssystemet.

En verksamhet som har dokumenterat försök att mäta stegförflyttning är Malmökraften, till exempel arbetsförmåga utredd respektive klargjord studie- och/eller yrkesinriktning. Även några av delmålen i FRAM kan betraktas som stegförflyttningar.

IOP med Stiftelsen Skåne Stadsmission innehåller mål för stegförflyttningar för de cirka 72 deltagarna. Exempel är antalet deltagare som har arbetstränat, och deltagarnas egenupplevda utveckling, som mäts genom självskattning i början och slutet av arbetsträningsperioden.

4.3 Samverkan

3. Finns samverkan som bidrar till kommunfullmäktigemålen?

4.3.1 Bedömning

Bedömningen är att det finns samverkan som bidrar till kommunfullmäktigemålen.

Granskningen visar att det finns en rad insatser som bygger på samverkan med andra aktörer i enlighet med kommunfullmäktiges intentioner. Bland dessa aktörer finns Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Skåne, andra nämnder i Malmö stad, samordningsförbundet FINSAM, privata arbetsgivare och idéburen sektor. Det finns bland vissa intervjuade som inte är samlokaliserade med till exempel Arbetsförmedlingen önskan om ytterligare samverkan.

4.3.2 Iakttagelser som ligger till grund för bedömning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar enligt dess reglemente bland annat för hantering av överenskommelser mellan stat och kommun inom arbetsmarknadsområdet.

I Malmö stads budget 2025 framgår kommunfullmäktiges mål och inriktning för arbetsmarknadsinsatser 2025 som rör samverkan (utdrag):

- Mål: Malmö stad arbetar för en god kompetensförsörjning, bland annat genom ökat samarbete mellan kommunens nämnder.
- Inriktning: Behov finns av samordnade stödinsatser från kommunen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Skåne. Samarbetet inom ramen för samordningsförbundet FINSAM i Malmö²⁷ ska vidareutvecklas. Fortsatt utvecklad samverkan krävs även för att ge verkningsfulla sysselsättnings- och arbetsmarknadsinsatser till malmöbor med funktionsnedsättning.

Exempel på samordnade stödinsatser är Malmökraften, FRAM, KRAMI²⁸ och Kryddgårdenmodellen²⁹.

Exempel på utveckling inom ramen för FINSAM är Malmökraftens övergång från projekt till ordinarie verksamhet, och utökningen av antalet multikompetenta team från 10 till 12 inom Malmökraften.

Arbetsmarknadsavdelningen (AMA) och avdelningen för ekonomiskt bistånd och boende (EBB) har under 2025 tillsammans med FINSAM påbörjat en process kring målgruppskartläggning under hösten 2025 av unga vuxna med försörjningsstöd som är inskrivna på EBB, men inte inskrivna på AMA, i syfte att klargöra behov av stöd och insatser för denna målgrupp.

Utöver verksamheter som FRAM och samverkansmodellen Kryddgårdenmodellen genomförs samverkan för malmöbor med funktionsnedsättning genom exempelvis den samverkansmodell mellan arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden om deltagare i daglig verksamhet som gäller från maj 2025 till maj 2027, med syfte att underlätta övergångar från daglig verksamhet till en kommunal arbetsmarknadsanställning eller till den reguljära arbetsmarknaden. Även

²⁷ FINSAM i Malmö är ett finansiellt samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet. Förbundet bildades 2007 och ägs av Malmö stad, Försäkringskassan Malmö, Region Skåne och Arbetsförmedlingen Malmö.

²⁸ Samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Kriminalvården och Malmö stad. för individer 18 år och äldre med anknytning till kriminalitet och/eller missbruk.

²⁹ FINSAM-stött projekt med samverkan mellan arbetsmarknadsavdelningen, avdelning för ekonomiskt bistånd och Region Skåne. Projektet började 2021 mot bakgrund av upplevd informationsbrist från sjukvårdens sida, och att sjukvården upplevde att tidskrävande utlåtanden inte hjälpte malmöbons progression mot arbete/studier.

FINSAM i Malmö, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen deltar i samverkan kring Malmöbor med funktionsnedsättningar.

Det finns vidare ett samarbete mellan arbetsmarknads- och socialnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden som innebär utveckling av ett koncept för elever inom svenska för invandrare (SFI) där språkutbildningen kombineras med en kurs i digital teknik och branschorientering.³⁰

- Inriktning: Kommunens arbetsmarknadsinsatser, såsom praktik, jobbspår och kombinationsutbildningar, ska tydligare länkas samman med Malmö stads eget strategiska kompetensförsörjningsarbete.

Kommunstyrelsen har i Malmö stads budget 2025, i samarbete med arbetsmarknads- och socialnämnden och andra berörda nämnder, givits i uppdrag att utreda hur kommunens arbetsmarknadsinsatser mer strategiskt kan användas för att lösa aktuella och framtida utmaningar inom kommunens kompetensförsörjning.

Arbetsmarknads- och socialnämndens samverkan med externa, inklusive statliga, aktörer görs framförallt genom "Strategisk överenskommelse med Arbetsförmedlingen" (SÖK) från 2019. I denna ingår samverkan på flera områden; se Tabell 5 på sidan 30. Det finns även samverkan genom flera idéburna offentliga partnerskap.

Flera av de intervjuade arbetsmarknadssekreterarna har uttryckt en önskan om att samverka mer med till exempel Arbetsförmedlingen, även i gemensamma lokaler.

4.4 Uppföljning

Gör nämnden uppföljning av arbetsmarknadsinsatsernas effekter?

4.4.1 Bedömning

Bedömningen är nämnden gör uppföljning och utvärdering av arbetsmarknadsinsatsernas effekter.

Granskningen visar att nämnden gör uppföljning på aggregerad nivå av arbetsmarknadsinsatsernas effekter.

Redovisningen av effekter görs till nämnden framförallt genom månadsstatistik samt i nämndens delårsrapport och årsanalys. Även utfallet för arbetsmarknadsinsatsernas kostnader redovisas på aggregerad nivå i delårsrapport och årsanalys. En redovisning för en flerårsperiod gjordes i

³⁰ Uppgift i arbetsmarknads- och socialnämndens årsanalys 2024.

samband med en verksamhetshalvdag för nämnden i mars 2025.

Möjligheten att kunna se utvecklingen av insatser i sin helhet över tid torde också vara av betydelse.

Under perioden 2018 – 2024 hade arbetsmarknadsavdelningen sammanlagt 8 343 avslut till reguljärt arbete eller studier, vilket i genomsnitt är 1 192 avslut per år.³¹ Målet för 2025 är att 1 600 individer ska avslutas till arbete eller studier.

Med tanke på att målgruppen enligt de intervjuade i ökande grad har blivit svår att avsluta mot arbete och studier blir förmågan att mäta stegförflyttningar rimligen ännu viktigare. Deltagarnas uppfattning om de insatser de får följs inte upp för målgruppen som helhet. Det görs dock sådan uppföljning i enskilda insatser.

4.4.2 lakttagelser som ligger till grund för bedömning

Återrapportering till nämnden görs främst via delårsrapport/årsanalys, löpande statistik och rapportering av strategisk överenskommelse avseende samverkan mellan Arbetsförmedlingen i Malmö och Malmö stad (SÖK).

Verksamhetsutvecklingen följs upp kontinuerligt genom månadsstatistik som presenteras på nämndssammanträdena. I denna månadsstatistik redovisas bland annat antal inskrivna vid arbetsmarknadsavdelningen, liksom antalet avslut till arbete och studier.

Under perioden 2018 – 2024 hade arbetsmarknadsavdelningen sammanlagt 8 343 avslut till reguljärt arbete eller studier, vilket i genomsnitt är 1 192 avslut per år.³² Under 2024 hade arbetsmarknadsavdelningen 1 199 avslut till reguljärt arbete eller studier, vilket är en minskning med 267 avslut jämfört med 2023. Enligt nämnden förklaras denna minskning till stor del av den svagare arbetsmarknaden sedan 2022. Fram till och med juli 2025 har 979 inskrivna deltagare avslutats till arbete och studier – målet för helåret är 1 600 individer.

Arbetsmarknadsavdelningen hade 2025-03-06 en verksamhetshalvdag för nämnden, med information om bland annat strategier, målgrupp, insatser, uppföljning av resultat (flera år t.o.m. 2024), arbetsmarknadsforskning och

³¹ Uppgift i materialet till arbetsmarknadsavdelningens verksamhetshalvdag för nämnden 2025-03-06.

³² Uppgift i materialet till arbetsmarknadsavdelningens verksamhetshalvdag för nämnden 2025-03-06.

pågående statliga utredningar. Bland annat framgick att omkring en tredjedel av de cirka 6 000 inskrivna har varit det i mer än 25 månader.

Uppgift om arbetsmarknadsavdelningens budgeterade kostnader (kommunbidrag) finns i nämndsbudget 2025. Uppföljning görs i delårsrapport och årsanalys av avvikelser, inklusive förklaringar till dessa.

Uppföljning i delårsrapport 2025 och årsanalys 2025 av arbetsmarknadsinsatsernas effekter kommer enligt uppgift att göras för såväl indikatorer som för åtaganden och mått i verksamhetsplanerna.

Deltagarnas uppfattning om de insatser de får följs inte upp för målgruppen som helhet, utöver förvaltningens årliga brukarundersökning som avser frågor om bemötande, hur lätt det är att förstå information, hur lätt det är att få kontakt och liknande, men inte de specifika arbetsmarknadsinsatserna i sig. Det görs dock sådan uppföljning i enskilda insatser, exempelvis dessa:

- Jobbspår (se sidan 15) använder frivilliga och anonyma enkäter vid avslutat Jobbspår där deltagaren kan lämna erfarenheter av utbildning, praktik, handledare etcetera.
- FRAM (se sidan 21) hade tidigare en enkät för de inskrivna. Under 2025 kommer följeforskning att göras i samverkan med Malmö universitet. FRAM har även deltagarråd fyra gånger/år, där sektionschef träffar deltagare (frivilligt) för att diskutera hur de uppfattar verksamheten, till exempel om handläggare arbetar hemifrån.

5 Bilagor

Tabell 3 IFAU:s klassificering av kommunernas arbetsmarknadsinsatser.

Insats	Beskrivning
1. Arbetsprövning, -träning, -förberedande insats	Insats som syftar till att klarlägga/utreda en individs arbetsförutsättningar utifrån fysiska, psykiska och sociala funktioner. Insatsen kan innebära att den arbetssökande får stöd för att på en arbetsplats systematiskt pröva/träna sina förmågor i konkreta arbetsuppgifter. Syftet med insatsen kan ibland vara att individen ska få rätt/annan ersättning.
2. Jobsökaraktivitet inkl. coachning, och studievägledning	Jobsökaraktiviteter syftar till att ge stöd till den arbetssökande utifrån konkreta uppgifter som CV, anställningsintervju, arbetssökning, information m.m. Kontinuerliga motiverande samtal med fokus på att individen ska komma fram till vad hon/han vill, formulera en handlingsplan, inklusive studie-, yrkes-, och arbetsvägledning som syftar till att ge arbetssökande underlag för beslut om val av yrkes- och arbetsinriktning.
3. Kurs, utbildningar eller studier	Kurser eller utbildningar med syfte att öka individens förutsättningar att komma i arbete t.ex. orienterade/vägledande kurs, körkortsteori, datakurs, kortare yrkeskurs, men även längre ordinarie utbildningsutbud, dock inte SFI.
4. Matchning	Matchning mot arbete utifrån individens intressen/färdigheter och arbetsgivares rekryteringsbehov. Åtgärden innebär också att handläggare har systematiska kontakter med arbetsgivare.
5. Praktik	Praktik hos privat eller offentlig arbetsgivare. Hit räknas inte arbetsträning/prövning eller praktik inom arbetsmarknadsenhetens egen åtgärd eller motsvarande. Språkpraktik räknas inte heller till denna kategori.
6 Stöd till ordinarie anställning, med eller utan lönesubvention, för personer med funktionsnedsättning	Arbetslivsinriktad rehabilitering med målet att stötta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en anställning, eventuellt med någon form av anställningsstöd, på den ordinarie arbetsmarknaden. Målgruppen ska ha någon form av funktionsnedsättning. Insatsen ska ske enligt en strukturerad metod, exempelvis Supported employment (SE) eller Individual Placement and Support (IPS).

Insats	Beskrivning
7. Stöd till ordinarie anställning, med eller utan lönesubvention, för personer utan funktionsnedsättning	Arbetslivsinriktad rehabilitering med målet att stötta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en anställning, eventuellt med någon form av anställningsstöd, på den ordinarie arbetsmarknaden. Insatsen ska ske enligt en strukturerad metod, exempelvis Supported Employment (SE) eller Individual Placement and Support (IPS).
8. Kommunala arbetsmarknadsanställningar	Kommunala arbetsmarknadsanställningar. Kan kombineras med olika lönesubventioner från Arbetsförmedlingen.
9. Feriejobb/ungdomspraktik	Feriejobb/ungdomspraktik för elever i grundskola och gymnasium.
10. Språkträning, språkinsats eller SFI	Insats vars huvudsakliga syfte är att stärka deltagarens språkkunskaper. Detta inkluderar även språkpraktik.
11. Validering	Insats som innebär en strukturerad och dokumenterad bedömning av den enskildes kunskaper, färdigheter och kompetenser oberoende av läroprocess och sammanhang dessa har förvärvats och dokumenterats.
12. Övriga insatser	Övriga insatser som inte passar in under insatskategorierna ovan.
13. Övrigt – ej insats	Poster som ej är att betrakta som insatser. Exempel: i väntan på insats, insats ej aktuell, kontakt med exempelvis annan myndighet, administrativ registrering, uppstartsmöte eller kartläggning (ej arbetsprövning eller liknande).

Källa: IFAU rapport 2019:5 "Kommunal arbetsmarknadspolitik. Vad och för vem?"; sid 12-13.

Tabell 4 Socialstyrelsens föreskrifter HSLF-FS 2015:30 om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om ekonomiskt bistånd³³:

Insats	Beskrivning
1 Arbetsförberedande insatser (kartläggning och träning)	Insats i form av kartläggning av en persons förutsättningar att kunna arbeta. Kartläggningen kan bl.a. handla om att bedöma om en person kan ta anvisningar, hålla tider och ingå i en arbetsgemenskap. Personen ges även möjlighet att träna sin fysiska, psykiska eller sociala funktions- och arbetsförmåga i syfte att kunna arbeta.
2 Arbetspraktik	Insats som ger personen möjlighet att hos en arbetsgivare visa upp sina kunskaper och erfarenheter för att öka möjligheterna till anställning på arbetsmarknaden. Praktik är även praktisk övning i ett yrke och ett sätt att skaffa sig referenser. Här avses arbetspraktik som ges hos privat eller offentlig arbetsgivare.
3 Jobbsökaraktivitet	Insats som ger personen ett konkret stöd, exempelvis i form av att skriva meritförteckning och jobbansökan, att kontakta arbetsgivare, att träna på att söka arbete och öva inför en anställningsintervju.
4 Kurs	Insats med ett tydligt syfte att leda till ett jobb, t.ex. orienterande kurs, körkortsteori, datakurs m.m. Hit räknas även språkkurs, t.ex. yrkessvenska, kommunikationssvenska, men inte generellt inriktade SFI-studier. Kurs innefattar inte studiemedelsberättigad utbildning.
5 Studie- och yrkesvägledning	Insats i form av information och kunskap som syftar till att ge den enskilde underlag för beslut.
6 Övriga kommunala arbetsmarknadsinsatser	Detta alternativ används vid andra insatser i form av praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som inte passar in i ovan angivna insatser. Observera att en kommunal arbetsmarknadsinsats är en insats som har fokus på arbete och riktar sig till arbetslösa och arbetsföra personer som har behov av försörjningsstöd. Med kommunala arbetsmarknadsinsatser avses inte behandlingsinsatser, medicinska rehabiliteringsåtgärder, utbildning etc. (Till utbildning räknas exempelvis kommunala vuxenstudier och SFI, jmf. Kurs.)

³³ Rapportering av bl.a. kommunala arbetsmarknadsinsatser görs av socialtjänsten enligt Förordning (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att lämna statistiska uppgifter. De specifika uppgifter som ska lämnas framgår av bilaga 1 och 4 i Socialstyrelsens föreskrifter HSLF-FS 2015:30.

Insats	Beskrivning
7 Ej aktuellt	Detta alternativ används när det inte är aktuellt eller relevant med kommunala arbetsmarknadsinsatser i form av praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Detta kan exempelvis bero på att den enskilde inte har behov av kommunal arbetsmarknadsinsats eller deltar i arbetsmarknadsinsats som Arbetsförmedlingen ansvarar för.

Källa: Socialstyrelsen.

Tabell 5 Samverkan med AF inom SÖK 2025 (länkar)

Arbetsmarknadsanställning och arbetspraktik

- Arbetsmarknadsanställning
- Nystartsjobb inom Malmö stad
- Introduktionsjobb
- Arbetspraktik

Insatser vid ohälsa

- Arbetsträning
- Arbetssökande med ohälsa som kan medföra nedsatt arbetsförmåga (kodning)
- Lönebidrag
- Möjlighet att växla nystartsjobb/introduktionsjobb till lönebidrag

Utbildningar och stöd

- Reguljära studier
- Ansökan om aktivitetsstöd under studier
- Arbetsmarknadsutbildning (AUB)
- Jobbspår
- Förberedande utbildning yrkessvenska
- Samhällsorientering
- Svenska för invandrare (SFI)
- Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)
- Karriärvägledning (KVL)
- Studiestartstöd
- Yrkesutbildning med svenska

Projekt och program

- FRAM
- Inkluderande jobbsök
- KRAMI
- Samstart – tidig skolsamverkan för unga som har en funktionsnedsättning

Samverkan utanför ramen för SÖK

- Arbetssökande med förhinder (SKAT 14)
- Gemensamt utbildningsmaterial för medarbetare
- Kommuninsats (SKAT 15)
- Malmökraften (sedan 2025 ordinarie verksamhet och del av SÖK)

Stadsrevisionens uppdrag

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Malmö granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga revisorerna på revisionskontoret.

Utifrån resultatet i granskningen lämnas ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten och syftar till att förbättra verksamheten. Stadsrevisionen följer upp om nämnden eller bolaget har genomfört åtgärder för att följa revisorernas rekommendationer.

Fördjupade granskningar rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter som publiceras på [Stadsrevisionens hemsida](#). För varje nämnd och bolag skrivs dessutom en årsrapport som sammanfattar det gångna årets granskning och ger de förtroendevalda revisorerna underlag för sin ansvarsprövning utifrån kommunallagen.

Granskningsansvariga

Revisorskollegiets styrgrupp OMSORG: Pia Landgren, Claes Carlsson, Göran Hellberg, Inger Leite, Berit Sjövall, Per Håkan Linné.

Bedömningsskala

Den övergripande sammanvägda bedömningen görs enligt följande bedömningsskala:

- **Ändamålsenlig/Tillräcklig/Tillfredställande:** Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
- **Inte helt ändamålsenlig/tillräcklig/tillfredställande:** Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
- **Inte ändamålsenlig/tillräcklig/tillfredställande:** Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser/brister som behöver åtgärdas.